
PART SEGONA.
DOCUMENTS, EXPERIÈNCIES,
PROPOSTES I INFORMES

AULA MIL: LECTURA I ESCRITURA

Crisòstoma Morilla Garcia
(IES Jaume I, Borriana)

RESUM

Aula MiL és un programa d'enriquiment lingüístic en valencià d'una hora setmanal per alumnat voluntari de 1r a 4t d'ESO per participar en concursos, fotografies de la UV, Facebook Mil i la publicació virtual dels microrelats i l'elaboració de la revista virtual Aula Mil. L'objectiu principal en valencià és la composició i la producció de narracions i microrelats amb correcció gramatical i ortogràfica per a concursos narratius fins a la publicació digital i en paper. El resultat és positiu: tres premis literaris i una publicació per al projecte lector del centre i la biblioteca.

Paraules clau: Aula MiL, enriquiment lingüístic, narracions, microrelats, concursos, revista, Facebook Mil, projecte lector.

ABSTRACT

Aula MiL is a Valencian language enrichment program of one hour per week for voluntary students from 1st to 4th of ESO to participate in literary competitions, UV photographs, Facebook Thousands and the virtual publication of all compositions and the preparation of the virtual magazine Aula Mil. The main objective in Valencian is the composition and production of narratives and short stories with grammatical and spelling correction for narrative competitions to digital and paper publishing. The result is positive: three literary awards and a publication for the center reader project and the library.

Key words: *Aula MiL*, language enrichment, compositions, short stories, narrative competitions, virtual publication, *Facebook Mil*, reader project.

1. AULA MIL

Aula Matemàtiques i Llengua (MiL) és un programa d'enriquiment matemàtic i lingüísticoliterari. L'alumnat des de 1r a 4t d'ESO és seleccionat per les altes qualificacions en matemàtiques i valencià. La seua participació és voluntària, sent obligatori el vistiplau per escrit dels pares. Es dedica una hora presencial del dimarts alternant cada setmana matemàtiques i valencià per cicles, fora de l'horari lectiu.

Les activitats en valencià més destacades són la participació en concursos de narrativa o poesia (Sambori, Carles Salvador, Casimir Melià, microrelats de Cruïlla), concurs de fotografies de la UV i l'elaboració de la revista virtual Aula Mil, on s'inclouen documents i creacions realitzades en MiL valencià.

A més l'alumnat pot participar al *Facebook Mil*, que ofereix enigmes, xifres i lletres perdudes, concurs de disfresses, la publicació virtual dels microrelats, que reben votacions, i altres concursos.

L'objectiu principal en valencià és la composició i la producció de narracions i microrelats, la utilització de mitjans informàtics i l'anàlisi dels estils del llenguatge, que permetran a l'alumne veure publicat el seu treball i participar en el món dels concursos narratius.

Es busca que l'alumnat supere les dificultats que representa crear textos escrits, organitzant-ne el contingut de forma coherent, utilitzant un vocabulari ric i variat i respectant els criteris de correcció gramatical i ortogràfica, els elements visuals (foto)... fins a arribar a la publicació o recollir un corpus de les narracions més originals o divertides.

2. CONTINGUTS

- La narració en prosa. Elements de les narracions.
- Característiques bàsiques dels textos narratius: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals, gèneres.
- Producció de textos escrits narratius i descriptius de personatges, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, a partir de bases de concursos, que promoguen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics, il·lustracions...
- Aplicació de les propietats textuais (adequació, coherència i cohesió) en l'escriptura de textos narratius i descriptius.
- Revisió i reescriptura, total o parcial, de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció i amb ajuda del professorat, seguint el procés: presentació (objectiu, organització i planificació), recerca d'informació, elaboració del producte final (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final) i avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final).
- Realització, formatat senzill i impressió de documents de text, utilitzant les TIC en tot el procés d'elaboració: tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals; presentar el treball...
- Avaluació de les produccions pròpies o alienes, com a part del procés d'escriptura, amb ajuda del professorat, individualment i en equip.
- Ús de fonts de consulta digitals per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica.
- Aproximació a la cohesió textual, a l'adequació textual i al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura.
- Creació d'una revista virtual que incloga els treballs individuals.
- Reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans lúdics potenciadors de la creativitat i d'aprenentatge i del pensament alternatiu i del sentit crític.

3. OBJECTIUS

1. Interpretar textos escrits narratius i descriptius, analitzant els elements formals i de contingut i utilitzant estratègies de comprensió lectora per a construir el significat global del text i per al gaudi personal.
2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica, textos narratius i descriptius, de forma autònoma i creativa, aplicant les estratègies del procés d'escriptura.
3. Avaluar, amb ajuda del professorat, individualment i en equip, els textos escrits propis o aliens, identificant els errors i resolent els dubtes, amb l'ajuda de diccionaris digitals i altres fonts de consulta.
4. Realitzar amb creativitat tasques individuals o col·lectives, amb ajuda de guies i del professorat, sobre temes motivadors, seguint les fases del procés per a obtenir un producte final original de caràcter narratiu o descriptiu.
5. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques.
6. Identificar el subjecte, per mitjà de la concordança amb el verb, i el predicat, així com els complements del verb, per a expressar-se i redactar textos narratius i descriptius.
7. Realitzar lectures d'obres narratives del seus companys/es.
8. Elaborar una revista virtual, amb una selecció de documents i creacions realitzades. Revista Aula MiL: <http://www.iesjaumei.es/pdf/revistamil16-0c.pdf>

4. TEMPORITZACIÓ

Es dedicarà una hora presencial del dimarts fora de l'horari lectiu, alternant cada setmana els nivells (1r i 2n - 3r i 4t).

5. PARTICIPANTS

L'alumnat des de 1r a 4t d'ESO serà seleccionat per les altes qualificacions en matemàtiques i valencià (mínim una qualificació de 8) i la seua participació serà voluntària, sent obligatori que els pares donen la seua conformitat per escrit.

6. METODOLOGIA I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

Es proposa l'enfocament comunicatiu per a l'aprenentatge i l'avaluació a través de la pràctica i la participació actives. Per això, s'establirà un aprenentatge dialògic que afavorisca la creació personal i social.

Partirem de situacions quotidianes (trobades amb amics, comportaments en família, contes infantils i juvenils, pel·lícules) o de personatges pròxims al món dels jòvens (cantants o esportistes). I acabem amb una narració de producció pròpia amb l'ús de les noves tecnologies. Les narracions corregides es penegen al Facebook d'aula virtual MiL, on tot el grup pot llegir-les i es publicaran en la revista digital del centre.

El paper actiu i autònom dels alumnes, conscients de ser responsables del seu aprenentatge (s'ha de partir dels seus propis usos lingüístics), ha de ser reforçat per estructures d'aprenentatge cooperatiu, que asseguren la interacció entre iguals, a través de la resolució conjunta de les tasques.

L'enfocament metodològic destaca l'activitat lingüística escrita de producció i recepció de l'alumne. Cal que l'alumne conega les normes de representació gràfica, els paradigmes morfològics, les regles sintàctiques, les estructures textuais, el model textual i el registre apropiats per a la situació comunicativa, la informació redundat o amb connotacions determinades, el significat d'una paraula en un context precís, etc.

La lectura oral i silenciosa de textos narratius i la creació de textos són recursos importants per a millorar la capacitat de comprensió i d'expressió de l'alumne/a i per a afavorir el plaer per la lectura i generar hàbits lectors.

7. ACTIVITATS D'APRENTATGE

1. Lectura i el comentari oral de la tipologia textual i els elements d'un text narratiu per a establir el grau de comprensió lectora de l'alumne/a i la capacitat d'expressió que té.
2. Expressió escrita narrativa i descriptiva amb pautes definides prèviament.
3. Correcció ortogràfica i manipulació de fonts i textos (diccionaris, enciclopèdies, etc.)
4. Lectura i votació de les narracions, fotos o enigmes al Facebook MiL.
5. Participació en concursos literaris respectant terminis i bases.
6. Publicació virtual i impresa de tots les creacions dels alumnes en la revista MiL del centre. Revista Aula MiL: <http://www.iesjaumei.es/pdf/revista-mil16-0c.pdf>.

8. AVALUACIÓ

8.1. CRITERIS D'AVALUACIÓ

8.1.1. Bloc 2: Llegir i escriure

1. Interpretar textos escrits narratius i descriptius en suports diversos dels àmbits personal, acadèmic i social, de forma autònoma a través dels elements formals i de contingut propis adequats al text i a les bases dels concursos.

2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica, textos narratius i descriptius, dels àmbits personal, acadèmic i social, amb ajuda del professorat i dels companys, aplicant les estratègies del procés d'escriptura i utilitzant un llenguatge adequat.
3. Avaluar els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, amb l'ajuda de diccionaris digitals i les TIC.

8.1.2. Bloc 3: Coneixement de la llengua

1. Identificar les categories gramaticals d'un text establint la concordança, reconeixent el paper gramatical, sintàctic i semàntic que exerceixen en el discurs escrit i utilitzar-les correctament.
2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques.

8.1.3. Bloc 4: Educació literària

1. Realitzar lectures de narracions premiades, en silenci o en veu alta.
2. Elaborar una revista digital, amb enigmes, fotos i creacions narratives realitzades a partir de lectures, literàries i no literàries, interessants per a l'alumnat.

8.2. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ I INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

L'avaluació contínua, al llarg del curs lectiu (des d'octubre fins a maig), estarà marcada pels concursos amb una data d'entrega segons el concurs narratiu de valencià.

A més la participació al Facebook amb la resolució d'enigmes, de lletres perdudes i la publicació virtual dels relats rebran votacions.

Totes les activitats fetes es recolliran i es publicaran en la revista virtual MiL del centre.

S'utilitzaran materials fotocopiables, pàgines web, diccionaris virtuals, treballs d'alumnes... sempre en l'aula d'informàtica.

9. FOMENT DE LA LECTURA. COMPRESIÓ LECTORA. EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA

S'estimula la pràctica de la lectura comprensiva dels textos matemàtics i literaris narratius, per a raonar i trobar solucions, despertar el plaer per la lectura i desenvolupar l'hàbit lector. La lectura oral i silenciosa (d'enigmes, problemes matemàtics i textos narratius).

La producció de textos escrits i orals, individuals i col·lectius, a partir de propostes promouran la creativitat, la comprensió i l'expressió de l'alumne/a per a la participació en concursos literaris.

La planificació i realització, amb ajuda del professorat, de projectes de treball individuals i en equip, seguint un procés contribuiran a participar en la planificació i divisió del treball, aportar idees constructives, col·laborar amb els companys i acceptar-los, utilitzar el diàleg per a la resolució de conflictes, prendre decisions raonades en comú... arribant a la construcció d'un producte o meta col·lectiu.

10. COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL. TIC

L'aplicació de recursos audiovisuals i informàtics (ordinador, projector, tauletes digitals) i de les noves tecnologies de la informació, en llengua i literatura,

juntament amb l'ús del Facebook permetran fer activitats de seguiment, reforç i/o ampliació. Per tant, caldrà utilitzar aplicacions d'escriptori i del web, consultar diccionaris, viquipèdia, issuu, blogs, correctors ortogràfics i gramaticals, realitzar formatat senzill i imprimir els documents de text.

Caldrà guiar l'ús de les TIC en totes les fases del procés: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació, crear textos escrits o audiovisuals i presentar la solució o el treball.

11. AVALUACIÓ DE MiL I INDICADORS D'ÈXIT

Els resultats de l'avaluació es reflecteixen a la memòria de la professora a la fi de curs indicant si ha sigut poc, suficient o molt:

1. Activitat docent.
2. Adequació i compliment de resolució d'enigmes lingüístics i de les bases de participació en concursos.
3. Planificació de les activitats d'aprenentatge i aplicació dels criteris d'avaluació.
4. Seguiment i registres dels aprenentatges dels alumnes.
5. Avaluació dels alumnes amb qüestionari oral i/o escrit.
6. Avaluació de Facebook MiL amb un concurs virtual de Kahoot sobre les activitats.
7. Comunicació amb els alumnes i gestió de l'aula.
8. Intervenció didàctica: autonomia, creativitat, seguiment, motivació, hàbits de treball i socials, treball cooperatiu, assessorament, control, orientació, autoavaluació, coavaluació...
9. Ús i varietat de recursos: llibres, multimèdia i TIC.

10. Assoliment dels objectius i elaboració i publicació de la revista digital MiL, on s'inclouen documents i creacions realitzades en MiL valencià i enigmes de Facebook MiL.
11. Resultats en concursos: concursos de narrativa o poesia (Sambori, Carles Salvador, Casimir Melià, microrelats de Cruïlla), concurs de fotografies de la UV.

12. CONCLUSIONS I RESULTATS

En conclusió, el projecte ha resultat un èxit en participació, els alumnes han expressat el seu desig de continuar i la incorporació de nous alumnes durant el segon any ha motivat el seu funcionament. A més s'han llegit les narracions premiades a les aules de valencià i de tutoria.

El resultat és positiu: en el segon any de funcionament s'aconsegueixen tres premis literaris (Sambori, Carles Salvador i Casimir Melià) en la participació de concursos i una publicació per al projecte lector del centre i la biblioteca.

El projecte ha buscat la formació d'escriptors i de lectors en l'àmbit de l'educació de secundària.

BIBLIOGRAFIA

Comunitat Valenciana. Decret 51/2018, de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat a la Comunitat Valenciana. *DOGV*, 30-IV-2018, p. 16775-16815.

Comunitat Valenciana. Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatoria i el Batxillerat en la Comunitat Valenciana. *DOGV*, 10 de juny de 2015, p. 17437-18582.

Espanya. Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatoria i del Batxillerat. *BOE*. 3-I-2015, núm. 182, p. 169-546.